

LAB. VEŽBE SAM ODRADIO/LA U ŠKOLSKOJ _____ / _____				
Ime i prezime	Br. indeksa	Tačno	Netačno	Σ

Relejna zaštita
(prvi kolokvijum – test)
feb. 2011.

Napomena: Test se radi 40 min. Svaki tačan odgovor se boduje sa 1 poen. Svaki netačan odgovor se boduje sa (– 1) poen.

1. Zbir dva periodična signala je periodičan signal ako je (ili su):

- a) oba signala periodična,   b) količnik učestanosti signala racionalan broj,
c) oba signala prostoperiodična,   d) količnik perioda signala iracionalan broj.

2. U metodi Man-Morisona jednosmerna komponenta se filtrira:

- a) potpuno,   b) korišćenjem oduzimanja delimično,
c) delimično korišćenjem diferenciranja,   d) delimično korišćenjem integracije.

3. Metoda "tri" odbirka je osetljiva na:

- a) broj bita u A/D konvertoru,   b) jednosmernu komponentu u signalu,
c) početak uzimanja odbiraka,   d) početnu fazu signala.

$$U_0 = x_1, U_k = \sqrt{U_{rk}^2 + U_{ik}^2} = \sqrt{x_{1+k}^2 + x_{2M+1+k}^2}, \operatorname{tg} \varphi_k = \frac{U_{ik}}{U_{rk}} = \frac{x_{2M+1+k}}{x_{1+k}} = \frac{x_{3M+1+k}}{x_{M+1+k}}$$

$$\Delta\omega = \frac{U_{kr}\Delta\omega}{U_{kr}} = \frac{x_{M+1+k}}{x_{1+k}} = \frac{U_{ki}\Delta\omega}{U_{ki}} = \frac{x_{3M+1+k}}{x_{2M+1+k}}, |\Delta\omega| = \sqrt{\frac{x_{M+1+k}^2 + x_{3M+1+k}^2}{x_{1+k}^2 + x_{2M+1+k}^2}}$$

4. Za razvoj ovih izraza korišćena je metoda:

- a) Njutna,   b) najmanjih kvadrata,
c) Furijea,   d) četiri odbirka

5. U metodi četiri odbirka kao digitalni filter koristi se operacija:

- a) oduzimanja,   b) integracije,
c) diferenciranja,   d) deljenja.

6. Distantni relej na bazi faznog redosleda koristi za detekciju rastojanja do mesta kvara fazni redosled:

- a) struja kvara,   b) faznih napona pri kvaru,
c) razlika faznih struja i razlika faznih napona,   d) razlika međufaznih napona i padova napona na analognom modelu voda.

7. Fazni komparatori su bolji od amplitudskih jer su:

- a) fazni pomeraji između napona i struje pri kvaru konstantni,
b) jer prolasci kroz nulu sekundarne struje strujnih transformatora ne zavise od zasićenja istih,
c) jeftiniji i lakše se proizvode,
d) faze napona u mreži skoro konstantne (u odnosu na neki referentni napon).

8. Fourier-ov algoritam netačno određuje amplitude kosinusnih i sinusnih komponenti osnovnog harmonika procesiranog signala kad njegova frekvencija odstupa od pretpostavljene frekvencije u algoritmu. Tada amplituda osnovnog harmonika signala osciluje između minimalnih i maksimalnih vrednosti sa učestanošću:

- a) 2ω ,   b) ω ,   c) $\frac{\omega}{2}$,   d) $\frac{\omega}{4}$.

9. Koeficijenti u kolima za formiranje ulaznih napona za fazne i amplitudske komparatore su za neku zahtevanu karakteristiku releja:

- a) jednoznačno određeni,   b) proizvoljno se mogu odrediti,
c) višeznačno su određeni,   d) zavisni od struje kvara i napona za vreme kvara.

10. Strujni i naponski statički releji razlikuju se suštinski po:

- a) šemi elektronskih kola kojima su realizovani,   b) ulaznim pomoćnim transformatorima,
c) izlaznim relejima,   d) okidnim kolima.

11. Pojam zaštitni relej je vezan za:

- a) digitalne releje,   b) mehaničke releje,
c) statičke i mehaničke releje,   d) signalne i pomoćne releje.

12. Digitalna generacija releja objedinjuje funkcije:

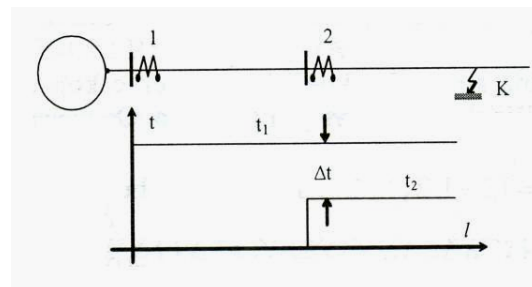
- a) zaštite i telekomunikacija,
b) zaštite i merenja,
c) zaštite, merenja, lokalne automatike i nadgledanja,
d) zaštite i upravljanja mrežom.

13. Tipična vrednost vremenskog koraka (Δt) za digitalne releje iznosi:

- a) $(1 \div 2)$ periode,   b) $(1 \div 5)$ perioda,   c) $(0,08 \div 0,14)$ s,   d) $(0,3 \div 0,4)$ s.

14. Integral trenutne snage je pozitivan, ako je fazni pomeraj između struje i napona u opsegu :

- a) $0^\circ < \varphi < 180^\circ$,   b) $90^\circ < \varphi < 270^\circ$,   c) $180^\circ < \varphi < 360^\circ$,   d) $270^\circ < \varphi < 90^\circ$

15. Dobra osobina bimetalnog termičkog releja je:

- a) cena,
- b) nepromenljiva termička vremenska konstanta,
- c) mehaničko podešavanje struje reagovanja,
- d) lako podešavanje prema karakteristici zagrevanja šticeenog objekta.

16. Sinhrono odabiranje više signala znači da:

- a) su odbirci sinhroni sa prolascima signala kroz nulu,
- b) su odbirci sinhroni sa prolascima signala kroz maksimum,
- c) su odbirci više signala iz istog trenutka,
- d) su odbirci signala uzeti istim redom u svakom ciklusu odabiranja.

17. Korišćenjem rekurzivne Fourier-ove metode za proračun amplitude osnovnog harmonika signala dobijen je grafikon prikazan na slici 1. Linija koja predstavlja jednom usrednjenu amplitudu signala je označena brojem:

- a) 1,
- b) 2,
- c) 3,
- d) 4.

18. Kada je frekvencija nepoznat parametar signala matrica merenja kod metode najmanjih kvadrata (NK) je dva puta (približno) većeg reda od reda Jakobijana kod Njutnove metode (model signala je u oba slučaja isti) zbog:

- a) pseudoinverzije matrice merenja u metodi NK,
- b) pseudoinverzije Jakobijana kod Njutnove metode,
- c) delimične linearizacije modela signala kod metode NK,
- d) iterativnog rešavanja jednačina kod Njutnove metode.

19. Rekurzivna Furijeova metoda za izračunavanje nove vrednosti komponente fazora osnovnog harmonika signala koristi (nakon uzimanja novog odbirka):

- a) jedno množenje i dva sabiranja,
- b) dva množenja i jedno sabiranje,
- c) tri sabiranja i dva množenja,
- d) tri množenja i tri sabiranja.

20. Ako se za jednačinu usmerenog releja usvoji opšta jednačina prave u Z - ravni $aR+bX+c=0$ ($a, b, c \in R$) i ako je karakteristika voda u Z - ravni $3R_{voda}-X_{voda}=0$, da bi relej reagovao u I kvadrantu koeficijent b karakteristike releja je:

- a) -1
- b) 1
- c) -3
- d) 3

21. Najniža frekvencija koju Furijeva metoda može detektovati određena je:

- a) dužinom prozora podataka,
- b) periodom odabiranja,
- c) frekvencijom odabiranja,
- d) brojem bita A/D konvertora.

22. Uslov reagovanja prekostrujne zaštite da definidanim vremenom reagovanja blokirane naponskim relejom su:

- a) $I > I_{podeseno}$; $t > t_{podeseno}$; $U > U_{podeseno}$
- b) $I < I_{podeseno}$; $t > t_{podeseno}$; $U > U_{podeseno}$
- c) $I > I_{podeseno}$; $t > t_{podeseno}$; $U < U_{podeseno}$
- d) $I < I_{podeseno}$; $t > t_{podeseno}$; $U < U_{podeseno}$

23. Potreban broj bita A/D konvertora sa 7 kvantnih nivoa je:

- a) 3
- b) 8
- c) 128
- d) 256

24. Metode za obradu signala sa malim brojem odbiraka:

- a) su dobre za obradu signala u prelaznim režimima, jer ne zahtevaju filtriranje signala,
- b) nisu osetljive na odstupanje signala od pretpostavljenog modela,
- c) su optimizacione, jer se greška merenja mora minimizirati,
- d) nijedan od ponuđenih odgovora.

25. Prilikom strujnog podešavanja fazne usmerene prekostrujne zaštite na mestu ugradnje releja:

- a) bitne su dve struje,
- b) bitne su tri struje,
- c) bitne su četiri struje,
- d) nijedan od ponuđenih odgovora.

26. Neka se procesira signal čija osnovna perioda je 20 ms, ako je broj odbiraka u osnovnoj periodi signala $m=44$, tada frekvencija odabiranja iznosi:

- a) 50 Hz
- b) 220 Hz
- c) 440 Hz
- d) 2200 Hz

27. Dvofazna prekostrujna zaštita u izolovanim mrežama se preporučuje zbog:

- a) male struje zemljospoja u ovim mrežama,
- b) nepostojanja jednofaznog kratkog spoja,
- c) manje cene u odnosu na trofaznu zaštitu,
- d) manje cene i bolje selektivnosti pri dvostrukim zemljospojevima u odnosu na trofaznu prekostrujnu zaštitu.

28. Ako u EES-u generisana aktivna snaga generatora postane veća od snage ukupne potrošnje sa gubicima tada učestanost:

- a) raste,
- b) ostaje nepromenjena,
- c) opada,
- d) brzo opada.

29. Ako se kvar isključuje uz pomoć "brze" zaštite i prekidača, proceniti odgovarajuće realno vreme isključenja kvara:

- a) $[0,5 \div 1]$ s,
- b) manje od 0,01 s,
- c) $[0,08 \div 0,14]$ s,
- d) $[1 \div 3]$ s.

30. Na slici je prikazana fazna prekostrujna zaštita blokirana naponskim relejom, a brojem 2 je označen:

- a) prekostrujni relej,
- b) usmereni relej,
- c) naponski relej,
- d) vremenski relej.

